

ПРИБЛИЖАВАЊЕ ЗАГРЕБУ

ПОТРАГА ЗА СКРИВЕНИМ НЕПРИЈАТЕЉИМА

У време задржавања Прве коњичке бригаде у рејону Ба-тићана, на фронту Прве југословенске армије догодиле су се знатније промене. Штаб армије није одустајао од офанзивних намера према Загребу и околини и разбијања непријатељске одбране на Илови. Стога је дошло до извесног прегруписивања јединица, 1. и 2. маја, и одабирања најповољнијих праваца за наступање. На левом крилу армијског борбеног распореда налазила се Двадесет прва српска ударна дивизија, која је освојила Новску и тежила према Липовљанима. До ње, северно од Пакре, биле су јединице Четрдесет друге македонске дивизије и настојале да пређу Илову у рејону Антуновца и Пољане. Нешто северније јединице Шесте личке дивизије правовремено су откриле да се непријатељ повлачи, форсирале Илову код Клокочевца и Томашице, предузеле гоњење и стигле у Херцеговац, Палешник и Зденчац. На десном крилу борбеног поретка Прве армије биле су јединице Пете и Једанаесте крајишке дивизије. Прва пролетерска и Четрдесет осма македонска дивизија тренутно су биле у армијској резерви. У резерви се практично налазила и Прва коњичка бригада. И јединице из резерве, с обзиром на развој борбене ситуације и предузето гоњење, биће уведене у борбу да допринесу бржем наступању и савлађивању непријатељске запречне одбране.

У току 2. маја Немци, усташе и домобрани покушали су да успоставе нешто јачу одбрану на реци Чазми, на правцу наступања јединица Једанаесте крајишке ударне дивизије, а такође и јединица Шесте личке пролетерске дивизије. Уследили су противнапади непријатеља, код Гарешнице и Пашијанског Гаја, да би личке пролетере одбили назад. Вишечасовна тешка борба завршила се задржавањем и одбијањем непријатељских јединица.

У време када су дивизије Прве армије, доста широким фронтом, наступале преко Мославине и приближавале се Загребу, Штаб армије наредио је Штабу Прве коњичке бригаде да се дивизиони и ескадрони припреме за одлазак на линију фронта и увођење у борбу. Саопштена је марш-рута и задатак да Бригада крене према Чазми и преузме део положаја Четрдесет осме македонске ударне дивизије, у селу Босиљево, те да затвори и контролише правац према Иванић-Граду. Дивизионске маршевске колоне брзо су се запутиле према линији фронта. У време покрета дошло је до промене правца наступања и борбеног задатка јер су јединице Шесте личке дивизије ослободиле, 5. маја пре подне, Чазму, у поподневним сатима и Босиљево. Потом су своје положаје препустиле тек пристиглој Четрдесет осмој македонској дивизији и наставиле гоњење према Чазми, Дубрави и даље. Прва коњичка добила је нови задатак - да се постави на простору Пољане и Пољанског Луга, контролише правац према Лупоглаву и успостави чврсту левокрилну везу са Четрдесет осмом македонском ударном дивизијом. Бригада је увече стигла у Пашијан, ту заноћила и зором наставила покрет. У току дана стигла је на циљ, заузела положаје у рејону Пољане и Пољанског луга, успоставила левокрилну везу са Четрдесет осмом македонском, а деснокрилну са Првом пролетерском дивизијом. Истовремено је обезбеђено извиђање коњаника и контрола терена према Лупоглаву. На том простору, с обзиром на офанзивно наступање јединице Прве армије, Прва коњичка је остала само један дан, а затим је продужила према Врцкољанима. У Лоњици је Штаб бригаде добио наређење да коњаници наступају између борбеног распореда Двадесет прве српске и Четрдесет осме македонске дивизије, да претресају пошумљене терене, проналазе скривене непријатељске војнике и избију у Дуго Село. Претрес је донекле уродио плодом. Коњаници су заробили 3 и убили 3 непријатељска војника који су пружили отпор и нису прихватили више пута поновљени позив да се предају. У Косановцу коњаници су заноћили под ведрим небом и сутрадан наставили да претресају пошумљене пределе североисточно од Дугог Села. У добро осмишљеној потрази откривено је и заробљено 6 непријатељских војника. Заплењено је 6 пушака и доста муниције.

Док су обазриво наступали, откривали и заробљавали групе непријатељских војника, коњаници су могли чути тугу борбе у Загребу и околини. Борбе за град започеле су

7. маја 1945. године, нападом јединица Друге југословенске армије, с командантом Кочом Поповићем и вршиоцем дужности политичког комесара Блажом Ломпаром. Штаб немачке Групе армија »Е« нашао се у изузетној неприлици шта да уради у тренуцима када је имао у виду да се фашистичкој Немачкој ближи крај. Командант поменуте Групе армија, са најближим сарадницима, није био за упорну одбрану Загреба него за предузимање мера да се што више немачких јединица брзо повуче из Југославије и положи оружје енглеским и америчким трупама у Аустрији и Немачкој. Стога су уследиле заштитничке борбе у граду, да би се главнини омогућило безбедније измицање према Словенији и југословенско-аустријској граници. Било је то одступање од раније замисли Штаба Групе армија »Е« и поглавника такозване Независне Државе Хрватске да се Загреб упорно брани, и по цену највећих жртава. За то су постојали и објективни услови: три одбрамбене линије и више од 75.000 Немаца, усташа и домобрана. Генералштаб Југословенске армије располагао је подацима да непријатељ намерава да напусти Загреб и најважније је било како да му се прекине одступница да некажњен не измакне из наше земље. То се, уосталом, види из радиограма Генералштаба, упућеног 7. маја Штабу Друге југословенске армије, у коме се саопштава: »Усташко-њемачке снаге напустиле Загреб. У Загребу су оставили једног грађанина са задатком да преда град војсци која дође. Врховни командант наредио је да најхитније упутите у рејон Кршког и Брежица јаче снаге, а најмање једну дивизију, са задатком да заузме ова места и пресече одступницу немачко-усташким бандама ка западу. Ово уредите најхитније. О извршењу известите... «²⁹⁾

На поменуто подручје одмах су упућене Четврта и Десета крајишка ударна дивизија, а Двадесет трећа српска дивизија према Самобору. Остале дивизије Друге армије наступале су, 7. маја, према Загребу и савлаћивале одбрану непријатељских заштитница. У град су најпре, 8. маја, ушле Четрдесет пета и Двадесет осма ударна, а нешто касније и Тридесет девета крајишка ударна дивизија. О томе сведочи и радиограм команданта Унске групе дивизија, генералмајора Лзуба Вучковића, којим се констатује: »Данас осмог овог месеца, у једанаест часова, јединице Четрдесет пете и Двадесет осме дивизије, ушле у Загреб... «³⁰⁾

Без обзира на губљење дела залећа и ослонца у Загребу, главнина непријатељских јединица, на правцу наступања Прве

²⁹⁾ Зборник НОР-а, том II, књига 15, документ број 279.

³⁰⁾ Архив VII, кутија 274, рег. број 2-4.

Југословенске армије, није поиуштала и помишљала на предају. Отпор је појачаван на источним, североисточним и северним прилазима граду. У таквој ситуацији до изражаја је дошло добро вођено садејство између јединица Прве и Аруге југословенске армије. У позадину немачке и усташко-домобранске одбране упућене су три дивизије Аруге армије да је уздрмају и пољуљају у исто време када уследи чеони удар јединица Прве армије. Главнина непријатељских јединица нашла се у правом ватреном процепу и тешко се извлачила северно од града уз осетне губитке у људству и ратној техници, и крчила је пролаз према Словенији. У ноћи између 8. и 9. маја јединице Прве и Аруге армије среле су се у предграђу Загреба. Авадесет прва српска ударна дивизија била је прва јединица Прве армије која је ушла, 9. маја, у Загреб.

Истог дана Прва коњичка бригада стигла је у Сесвете и добила наређење Штаба армије да се ту заустави. Штаб бригаде није био задовољан застојем и донео је одлуку да упути Извиђачки вод у коњичке касарне у Загребу да заплене и чувају коњичку и осталу војну опрему за потребе Прве коњичке бригаде.

УЛАЗАК У ГРАД НА САВИ

Да би се боље разумео редослед уласка јединица Прве армије у Загреб, неопходно се позвати на извештај обавештајног официра Прве коњичке, Гојка Шевића, у коме пише да су извиђачи добили, 6. маја у 5 сати, заповест Штаба бригаде да појуре у Загреб. Кренуло је ојачано одељење, заправо 15 искусних извиђача, али су уз пут наилазили на низ препрека. У Сесветама се водила борба са непријатељском заштитницом, која није мимоишла ни смеле извиђаче. Они су искористили повлачење непријатеља, запленили 20 јахаћих седала, 15 коња, 1 запрежна кола пуна ратне опреме, 30 ћебади и 2 вреће шећера. Коњаници-извиђачи, навикнути да свесрдно брину о коњима, отворили су чак шећера и својим миљеницима дали пуне прегршти да се добро засладе. Коњи су задовољно стригали ушима, доброћудно фрктали и својим јахачима тако обећавали да ће их слушати. Извиђачи су убили усташу који је кочијашио запрежним колима и одбио да се преда. Заробљена су 2 домобрана. Било је плена у оружју и муницији. Извиђачи су запленили 2 пушкомитраљеза, 1 аутомат и 2 пиштоља. Пушке су им представљале терет и нису их узимали. Заплењен је 1

аутомобил, 1 моторбицикл са приколицом и резервним деловима. Извиђачи су били непосредни очевици како Немци и усташе пале своја моторна возила да не постану плен јединица Југословенске армије. У близини, на жалост, није било јачих јединица Прве или Друге армије да то спрече.

Извиђачи - коњаници обрели су се у граду у коме се још пушкарало и разрачунавало са остацима непријатељских јединица. Журили су да што пре стигну у коњичке касарне и изврше добијени задатак. У томе им је помогло неколико предусретљивих грађана који су им објаснили како ће најлакше доћи до коњичких касарни. Загрепчани су, иначе, у већини били патриотски расположени и једва су чекали да усташкој страховлади дође крај. У томе је знатног удела имала и партијска организација града, која је, поред осталог, организовала и наоружала више борбених група да заштите од рушења значајније објекте, од посебног интереса за нормализовање живота грађана. За сарадњу са партијском организацијом придобијен је командант проусташке Народне заштите и тако је њених 7.000 наоружаних припадника спречено да пружи отпор јединицама Југословенске армије и делимично ангажовано у спречавању рушења града.

Извиђачи су доспели у зграде коњичке касарне, ту сместили заплењено оружје и опрему, претражили скоро све напуштене просторије, нашли 350 седала, 300 узди и доста друге опреме за коњанике и коње. Обавештајни официр обавестио је Штаб бригаде о наступању извиђача и стању у коњичким касарнама. Толико је било довољно да цела Бригада, заправо њени дивизиони, крену из Сесвета према граду. Штаб бригаде и штабови дивизиона предузели су мере да коњаници и коњи уредно изгледају, да улицама града маршују у правом парадном поретку. Кад су приметили коњанике грађани су излазили из својих станова на улице да их поздраве и засипали су их цвећем.

Увече, 9. маја, Бригада се сместила у коњичке касарне, у улици Барона Филиповића, да сачека наредне задатке и предахне од борбених и осталих напора.

ПАТРОЛИРАЊЕ У ГРАДУ И СПРОВОБЕЊЕ ЗАРОБЉЕНИКА

Доласком у Загреб Прва коњичка бригада стављена је под непосредну команду Штаба армије. Иако је фашистичка Не-

мачка капитулирала, иа југословенском ратишту борбе нису престајале. Немци, усташе и њихови помагачи и даље су водили упорне борбе, настојали да се извуку у Аустрију и предају савезничким англо-америчким јединицама. За њима су упорно наступале јединице Прве, Друге и Треће југословенске армије, с намером, свака на свом правцу дејства, да им прекрате одступницу, опколе их, разоружају и заробе. У незадрживом наступању главнина Прве југословенске армије избила је на шири простор у сливу реке Крапине и непријатељу задала осетне ударце. Разоружано је више непријатељских борбених група, затим 41. немачка и делови 181. немачке пешадијске дивизије. Гоњење су наставиле Пета и Једанаеста крајишка, Двадесет прва српска и Четрдесет осма дивизија Прве армије. Стигле су у рејон Шоштања и Цеља и оствариле садејство са јединицама Треће армије, под командом Косте Наћа, у опкољавању и разоружавању непријатељских јединица.

Штаб Прве коњичке је добио, 10. маја наређење Штаба армије да један дивизион стави на располагање Команди града Загреб да патролира и контролише поједине градске рејоне. Штаб бригаде наредио је да Други дивизион привремено преузме послове патролирања, са задатком да проналази скривене непријатељске војнике, приводи их Команди града, спречава самовољно узимање и пљачку побеглих непријатеља. Коњаници су најчешће патролирали у јужном и северном делу града, пресретали сумњива лица, приводили их претпостављеним официрима и често се откривало да се ради о прерушеним усташама и домобранима који су желели да избегну заробљавање и одговорност пред народним судом.

Први и Трећи дивизон боравили су у касарнама. Коњаници су својски прионули послу, уређивали касарнске просторије, штале, разврставали заплећену опрему и стављали је у магацине.

Највише посла имали су командант позадине Алекса Вуковић, интендант Рајко Панић и заменици интенданта Милан Орељ и Живко Прокић. Они су били у прилици да Бригаду снабдеју свим потрештинама, да одаберу све што су желели у огромним количинама ратног плена и нису пропустили да то учине. У нечему се чак и претеривало, на пример у обезбеђивању ликера за коњанике. Интендант Панић, са уредним овлашћењем Штаба бригаде, тражио је магацине хране и нишао на омању фабрику алкохолних пића. Представио се

власнику, старијем човеку, иказао му овлашћење и упитао шта се налази у фабричком магацину. Власник се пожалио да су пиће опљачкале усташе, да скоро ништа није остало и открио да би се оно могло произвести, у мањим количинама, од сачуваног шећера, чистог алкохола и још неких додатака. Панић се нашао у неприлици да ли то да прихвати, пошто то није било предвиђено таблицом снабдевања коњаника и коња. Одлучио је да запечати магацин, да се о понуди власника посаветује са командантом позадине Вуковићем и заједно да одлуче хоће ли бити мирисавог напитка. Загонетно се осмехујући и слушајући шта је интендант открио и шта жели, командант позадине сагласио се да не би било на одмет да коњаници омиришу понеку чашицу ликера. Речено - учињено. Флаше ликера допремљене су у касарну и војници су имали прилике да један другоме наздраве, у част победе над фашизмом, чему су и сами дали запажен допринос.

Команда позадине Прве коњичке бригаде била је новчано богата, али је то сасвим схватила тек у ослобођеном Загребу. Још у јеку жестоких окршаја на фронту испред Илове коњаници су запленили пуна запрежна кола новца, куна, које су још биле у оптицају. Позадинци нису поклањали скоро никакву пажњу новцу, сложеном у пакетиће, покривеном шаторским крилима да не покисне и постане неупотребљив. На рачун кочијаша који је бринуо о запрежним колима и новцу другови су повремено збијали пошалице и запрегу су прозвали покретном народном банком. Коњанику - кочијашу није сметало задиркивање и друговима је узвраћао да не рачунају на било какву новчану позајмицу, а на поклон - никако. Препуна запрега новца стигла је у коњичку касарну у Загреб и смештена је под једну настрешницу. Данима је нико није чувао. Интендант Панић присетио се каквим богатством располаже када су сељаци почели довозити зреле трешње на пијаци. Узео је пратиоце и новца по жељи и добро пазарио. Трешње су побољшале храну коњаника. Вредност заплењеног новца тек тада је схваћена, па су предузете мере да се чува и рационално троши.

Уредник бригадног Билтена Милан Николић, иницијатор извесних новитета у културно-забавном раду и животу коњаника, предратни фудбалски судија, сасвим је дошао до изражаја у ослобођеном Загребу. Имао је опсесију да формира фудбалски тим Прве коњичке бригаде који ће бити у стању да победи све тимове у јединицама Југословенске армије, чак

и професионалне тимове у грађанству. Уз наклоност команданта и политичког комесара бригаде и осталих чланова штаба, Николић се дао у потрагу за професионалцима и бољим аматерима-фудбалерима. Спроводио је неку своју мобилизацију, под изговором да су то све добровољци, саставио уважавања вредан тим и омогућио му да свакодневно тренира. Међу познатим фудбалерима, борцима Прве коњичке бригаде, нашао се и Златко Чајаковски Чик. Николић је горео од жеље да његови изабраници што пре заблистају на градском стадиону и покажу шта могу, али рат се тек заршио и људима је најпрече било да што пре отклоне последице страховитих ратних разарања. Коњички фудбалски тим заиграће пуном паром нешто касније и постати непобедив у првим поратним месецима.

Штаб армије наредио је, 11. маја. Штабу бригаде да се појачају и упетоструче коњичке патроле које сузбијају појаву пљачкаша у северном делу града, да крстаре свим улицама и легитимишу сумњива лица. Још једном је дивизион стављен на располагање Команди града да патролира и обезбеђује ред. Појачано патролирање уродило је плодом и коњаници су исто дана ухватили 6 прерушених усташких зликоваца и довели их у затвор.

У подне, 12. априла, Штабу бригаде је наређено да упути два дивизиона у Запештић да преузму и спроведу 10.000 заробљених немачких војника и усташа у затворе у граду. На задатак су кренули Први и Трећи дивизион. Заробљене Немце коњаници су дотерали на Максимирски стадион, јер није било места у заробљеничком логору на Каналу, а усташе су везане допратили у затвор Одељења заштите народа Главног штаба Хрватске. Коњаници су целе ноћи остали да обезбеђују Максимирски стадион и спрече бекство немачких заробљеника. Други дивизион је, у исто време, патролирао уздуж и попреко у Загребу, ухватио 10 усташа и спровео их официру ОЗН-е Прве коњичке бригаде. У потрази са сакривеним усташама у граду коњаници су пронашли и запленили нешто оружја и војне опреме.

Сутрадан су дивизиони повучени у касарну. Кратко су увежбавали парадно постројавање и маршевање. Коњаницима је објашњено да ће учествовати у свечаном дефилеу јединица Југословенске армије, које су водиле борбе на прилазима Загребу и ослободиле град. Штаб бригаде је захтевао да се коњаници и коњи припреме за параду, да задиве све присутне.

Главна загребачка улица била је препуна света. Испред свечане трибине дефиловале су пролетерске и ударне бригаде, поздрављене од десетина хиљада Загрепчана. Наишли су коњаници, упараћени, усправни у седлима, мрке коже лица, поносни. Зауздавали су разигране коње да упоредо и уједначено каскају. Дуж целе улице проламао се громогласан аплауз коњаницима и повици: »Да живи наша коњица«.

После успеле параде, срећивања и препричавања утисака, коњанике је очекивао одговоран и сложен задатак. Други дивизион опет је стављен на располагање Команди града да врши гарнизону службу и патролира, а Први и Трећи дивизион, на основу наређења Штаба армије, усиљеним маршем упућени су у рејон Цеља и Дравограда да отуда спроведу хиљаде заробљеника у заробљенички логор у Загребу. Били су то Немци, усташе, домобрани, четници и остали квислинзи којима су јединице Прве и Треће југословенске армије прекратиле одступницу за Аустрију. Дивизиони су опрезно маршевали,

уз обезбеђење чела, бокова и зачеља маршевске колоне. Уз пут су имали неколико мањих окршаја са заосталим групама немачких војника и усташа и успели су их савладати. Дивизиони су маршевали преко Крапинских Топлица, Забока, Рогашке Слатине према Цељу и Савињској долини. Услед непрекидног и напорног марша, коњаници и коњи били су прилично уморни и прижељкивали су да што пре стигну на означени циљ.

Дивизиони су заноћили у Цељу и сутрадан продужили према Дравограду. Маршевало се нешто спорије, споредним стазама и путевцима, због закрчености главног друма уништеном ратном техником и спаљеним возилима. Призор је потврђивао да се на том простору водила жестока завршна битка за коначно ослобођење наше земље од окупатора и домаћих издајника. Коњаници су уз пут наилазили на бројне лешеве непријатељских војника који су се борили до последњег даха и изгинули.

Дивизиони коњаника нису сами, без ризика, могли преузети и спровести према Загребу више хиљада заробљеника. Њима је придодата цела Седма војвођанска ударна бригада, са командантом Миланом Јешићем Ибром, да би се колона заробљеника добро осигурала и потерала у заробљенички логор. Без нарочитих тешкоћа заробљеници су дотерани у Крапинске Топлице, смештени на пространу зараван, опкољени од коњаника и бораца Седме војвођанске бригаде, да ту преноће.

Сутрадан је Седма војвођанска бригада враћена у састав своје дивизије, а Први и Трећи дивизион потерали су згуснуту колону више хиљада заробљеника према војном аеродрому крај Загреба. Маршевало се одмереним корацима и нико од заробљеника није се усудио да покуша побећи. Сви су, изгледа, били свесни да се коњаницима не би могло умаћи. Довођењем заробљеника у заробљенички логор у Загребу, јединице Прве коњичке извршиле су, 18. маја, свој последњи специфични борбени задатак. О томе је у Операцијском дневнику, забележено само ово: »Бригада на истом положају и са истим задатком. Први и Трећи дивизион доводе заробљенике и предају их у логор у Запрешћу. Други дивизион ухватио је и спровео Озни наше бригаде 18 усташа и 8 домобрана... «³¹⁾

У осмомесечним тежим и лакшим борбама Прва коњичка бригада избацила је из строја скоро 1.900 непријатељских војника, подофицира и официра. Запленила је знатне количине оружја, муниције и разне ратне опреме. Будући да се скоро 5 месеци непрекидно налазила на Сремском фронту и учествовала у завршним операцијама, имала је заиста мале губитке: око 55 погинулих и 74 рањена борца и руководиоца.

Бригада је остала у Загребу до 25. маја 1945. године, а затим је отишла преко Дугог Села, Поповаче, Липика, Нове Градишке, Славонског Брода, Андријеваца, Винковаца, Шида, Старе Пазове и Батајнице у Београд. У главном граду коњанике су дочекали и поздравили хиљаде Београђана. После краћег одмора, Прва коњичка наставила је марш преко Кумодража и Влашког Поља у свој први мирнодопски гарнизон, Смедеревску Паланку, и сместила се у касарне бившег Петог коњичког пука. У новој средини започела је интензивна војна и политичка обука коњаника. То је потрајало све до 11. јула 1945. године, када је Прва коњичка бригада прешла у гарнизон Ниш и постала језгро коњичких јединица Југословенске армије.

За борбене успехе Прва коњичка бригада је одликована Орденом заслуга за народ првог реда.

31) Архив Војноисторијског Института, регистарски број 1-20/6, кутија 261.

ШТАБ
ПРВЕ АРМИЈЕ
НОВ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Бр. 141

10 април 1941 г.
у 21 ч.

Ср. Пер. 10
К. 261 10

ШТАБУ КОНИЧКЕ БРИГАДЕ.-

Са досадашње просторије одмах извршите покрет најкраћим правцем тако, да стигнете 17 ов.мј. до 10 час. у с. нишковце, односно Баково ако суде ослобођено до 14 час. истог дана одморити се, после чега продужите покрет правцем: Селце - Мајар - Пака - Плетерница. У Плетерницу треба да стигнете 17 ов.мј. до 24 час., где ће те се ставити под команду VI дивизије, са задатком дејства на правцу кога ћете досити од команданта VI дивизије.

Смрт фашизму слобода народу!

КОМАНДАНТ
ГЕНЕРАЛ-МАЈОР
[Signature]

Наређење Штаба Прве армије за наступање према Плетерници

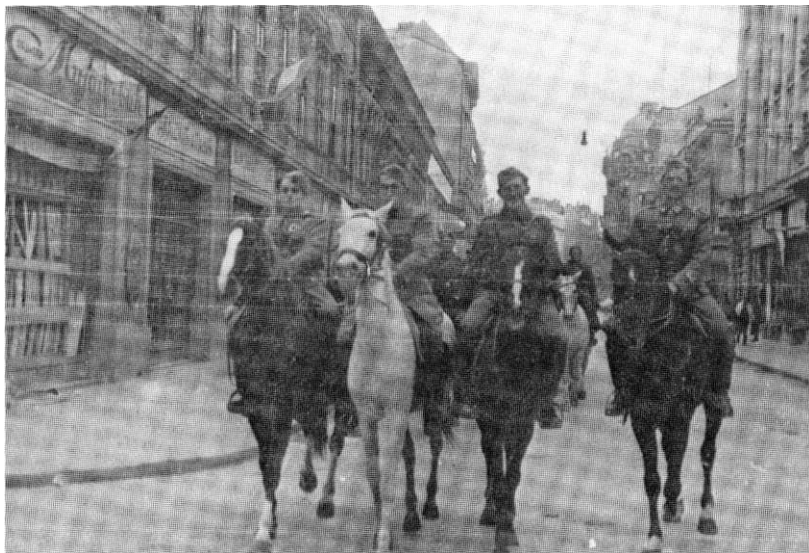
Датум	Јединица	ЗАПОВЕСТ ЗА ДЕЈСТВО Подаци о непријатељу; Распоред наших јединица; Резултати операција; Авијација; Време и Место штаба.	Примедба
19- II - 1945 го 9 -	I војничка бригада	То извештају из Вебрујата и а. Савошница напад је био учинен на село Савоши, са следећим Распоредом: Један батаљон пешадије са једним нашим ескадронам кренуо је на Савоши и то: једна рејса са југа, једна са истока а једна са Запада. Наши ескадрони дошло је Задатак, да се истребије највећи део села Врбана, и издије на цесу - Савоши Земља осталим деловима нашим и баци јак истребисав са савоши на село. Наши је истребисав у В. и после двогодишње наши су делови пешадије, као и нове окоје наше ескадроне, а тако обави село и Вебрујата се држа само у Врбана, у цесу село. Који су велики извештају из Врбана - Вебрујата је испратио појатане из Врбана, и и то: из Врбана око 10 пешака, са са 7 пешака бацача, и једна ескадрона 75 војника, који су после ујутро да уђу у село и напале наше јединице обавише. Након борбе: на сектору ескадрона Вебрујата је имао 13 и 6 рањених, од којих 9 убијено, и 4 наши пуштак: један истребисав: обе пешадије, као и наше ескадроне, и су се у село Савоши и савоши до како 20 с.м. одакле смо истребили на горе појатане. Бригада је по истим положајима са нашим Задатком.	

Аелови Прве коњичке бригаде у Славковици код Љига, септембар 1944. године

Прва коњичка бригада у Љигу, септембра 1944. године

Коњаници у тек ослобођеном Београду, у Кнез Михајловој улици, 20. октобра 1944. године. С лева на десно Гојко Родић, политички комесар дивизиона, Веселин Вукчевић, за.меник политичког комесара дивизиона, Рајко Панић, интендант бригаде и Бошко Каралић, народни херој

Борац Адам Павловић на стражарском месту пред Штабом бригаде

На Сремском фронту. С лева на десно Драган Булат, обавештајни официр бригаде, Стево Борота, командант дивизиона, Карло Шуман, политинки комесар бригаде и Срећко Стојадиновић, командант бригаде

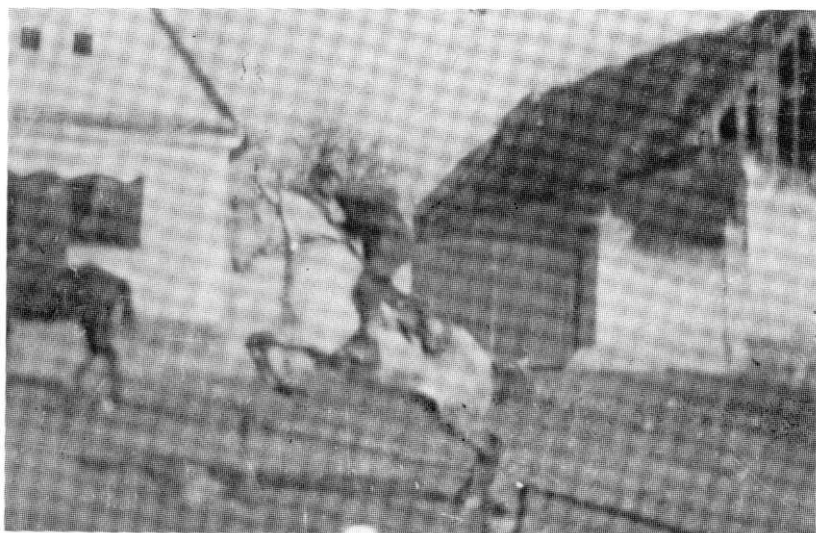
Срећко Стојадиновић, командант бригаде, предаје сабљу Пери Танкосићу, политичком комесару дивизиона. Аесно су Владо Да.ијановић и Милан Угрица

Милан Борјанић, командир Првог ескадрона Првог дивизиона прима сабљу од команданта бригаде

Увежбавање прескакања препона

Коњаници Трећег дивизиона примају храну у Адашевцима

Коњаници Другог ескадрона Трећег дивизиона, са командиром Буром Родићем и политичким комесаром Живком Тијанићем

Ми.гош Јакшић, командант и Перо Танкосић, политички комесар дивизиона припремају напад на непријатељу у рејону Батроваца

За време предаха на Сремском фронту. С лева на десно Милан Скенцић, обавештајни официр, Буро Поповић, заменик командира ескадрона, Иван Босић, политинки комесар Ескадрона и делегат вода чије је име непознато. Испред њих бригадни курири Јоца Рајчић, Лазар Месаровић и Бранко Митровић

После митинга у Адашевцима, марта 1945. године, заиграно је коло козарско

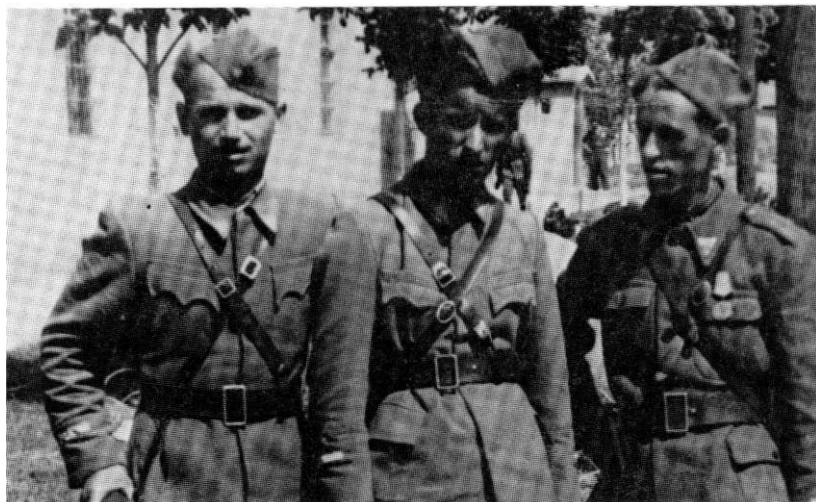

*На положају у Моровићу. С
лева на десно клече: Милош
Јакшић, Драган Булат и
Перо Танкосић. Стоје: Гојко
Родић, Гојко Шевић, Стево
Борота, Рајко Панић и
Владо Павковић*

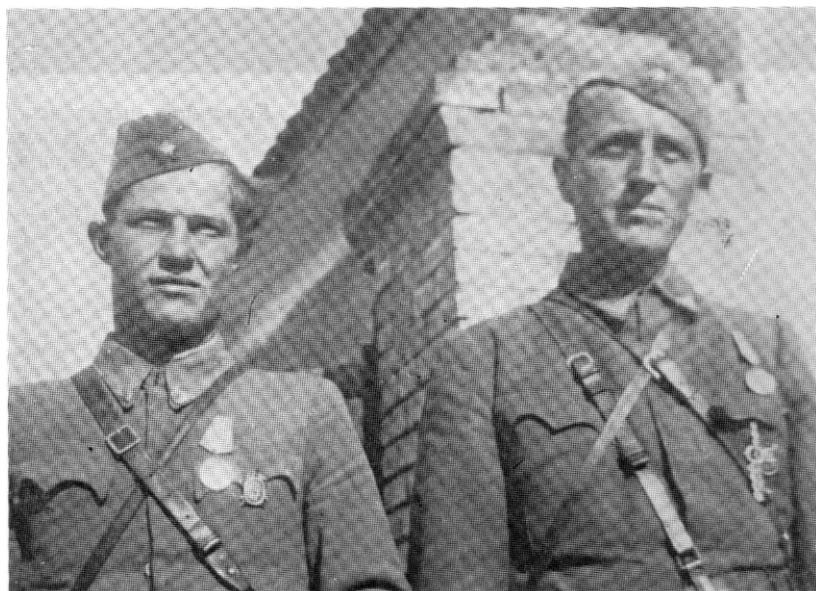

*Бошко Каралић, заменик
команданта бригаде
и народни херој*

С десна НС1 Леосл Јован Пјевац, Стево Цвркаљ и Милутин Нововић.

Аушан Карановић и Стево Медић, командир ескадрона

*Командир митраљеског
ескадрона Душин
Карановић управља
митраљеском ватром
у борби код Батроваца*

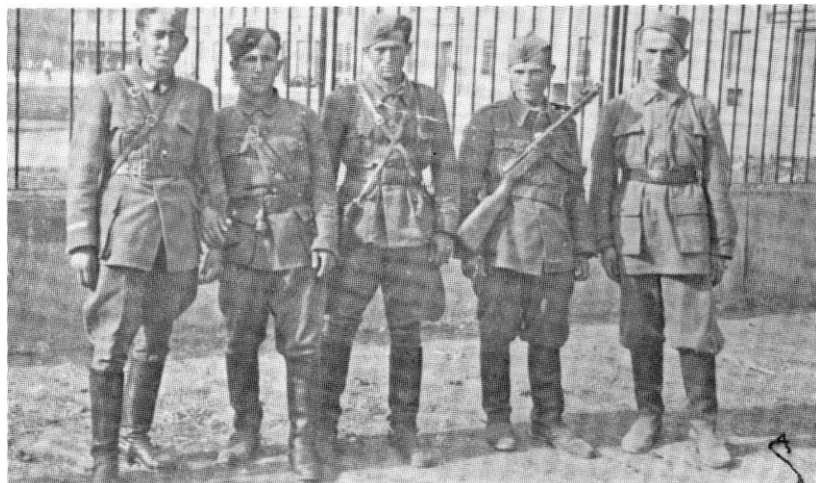

*Божо, растом виши, чије
презиме није запамћено
и Боривоје Јерemiћ,
курири команданта
позадине бригаде
Алексе Вуковића*

С лева на десно: Милош Јакишић, командант дивизиона, Милка Јакишић, референт санитета, Душан Ђулибрк, командир ескадрона, Борђе Судар, политички комесар ескадрона. Клеће: Буро Радовић, командир минобацачког ескадрона и Иван Босић, политички комесар ескадрона.

С лева на десно: Чеда Радовановић, Мирко Дамјановић, Љубомир Миленковић и два борца

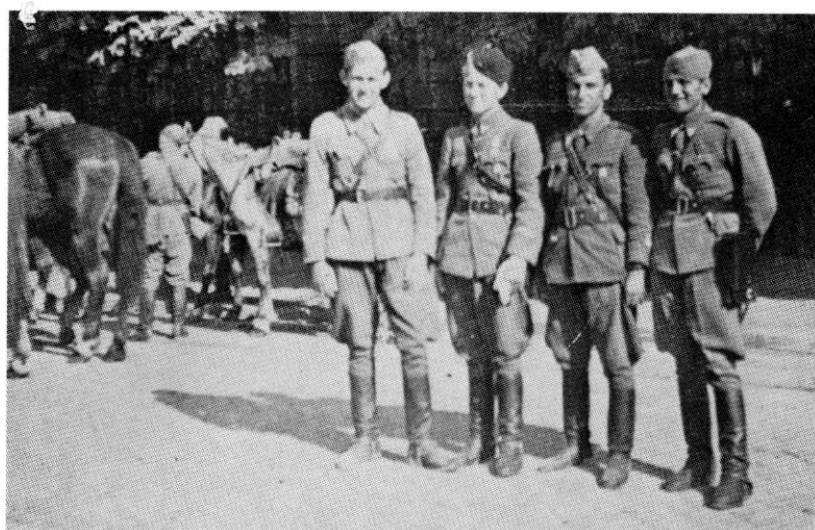

С лева на десно: Милан
Младеновић, политинки
комесар ескадрона,
Иван Ђосић, политички
комесар ескадрона Стево
Цвркаљ, командир
ескадрона, Душан Иванковић,
заменик комесара дивизиона
и Вуро Поповић, заменик
командира ескадрона.

Коњаници Бранко Траиловић
и Миодраг Пантић Гога

Кратки предах у наступању кроз Славонију. С лева на десно: Перо Танкосић, Вуро Мандарић, Милан Борјанић и Гојко Родић

С лева у десно: Вуро Мандарић, заменик комесара дивизиона, Стево Борота, начелник штаба бригаде, Милан Павлица, референт санитета бригаде, Крсто Божјић, делегат вода, Слободан Вељимировић, ветеринар, Милош Јакшић, командант дивизиона, Милорад Малетић, оба-вештајни официр дивизиона

*На мосту у Моровићу,
у непосредној близини
положаја Прве коњичке
бригаде*

*Политички комесари
ескадрона, с лева на десно:
Милун Младеновић, и Иван
Восић. Иза њих Гојко Родић,
политички комесар дивизиона*

Претходница Прве коњинке бригаде на уласку у Загреб

На прилазима Загребу. Други ескадрон Другог дивизиона

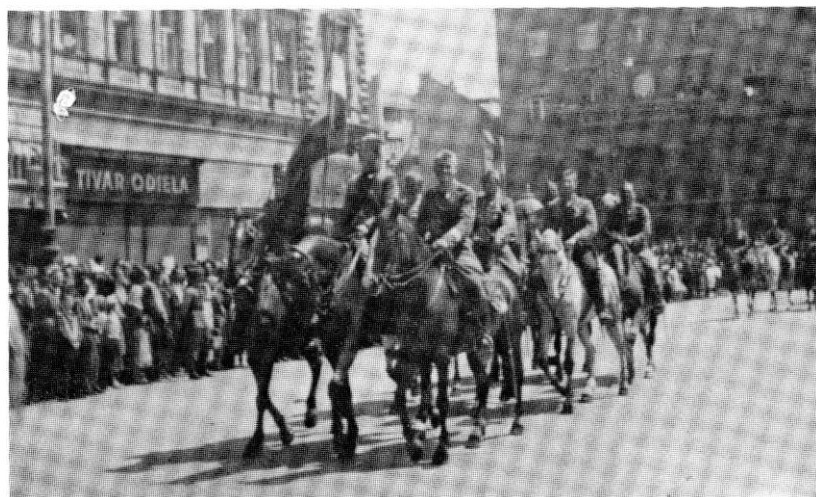

*Први ескадрон Другог
дивизиона у ослобођеном
Загребу*

*Командири водова Бранко
Богојевић и Јозо Рак*

Коњаници на паради у ослобођеном Загребу

Група старешина одабраних за курсеве и школе

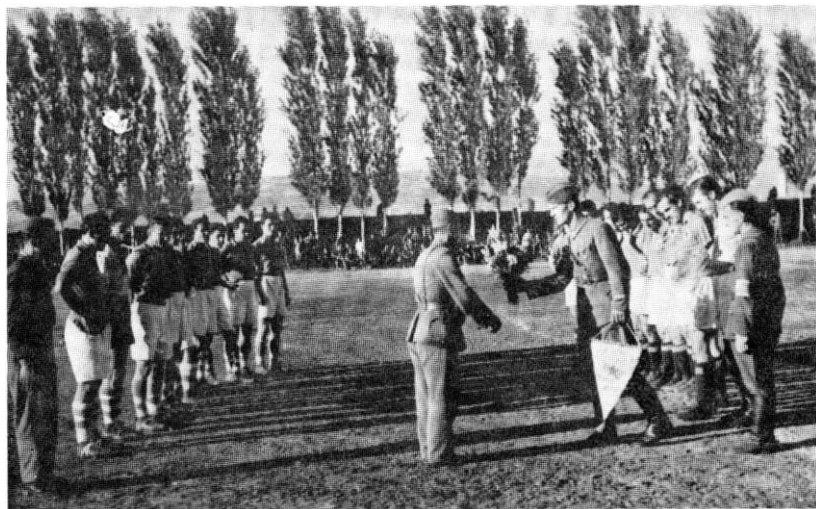

*Група коњичких официра,
са представником народне
власти, у ослобођеном Загребу*

*Слободан Бољановић, први с лева,
један од најмлађих коњаника
са једним ратним другом*

Прва коњичка бригада имала је запажен фудбалски тим у коме су играли, поред осталих, браћа Чајковски, Стјепан Бобек, Шоштарић и други. Милорад Аракулић предаје заставу победничком тиму

Долазак у мирнодопски гарнизон

